

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

B U D A Y B A R N A

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Zichy Jenő gróf.

Őseink vérrokonainak föl kutatására két ízben is utra kelt Zichy Jenő gróf s bejárta Ázsiát; hosszú fáradalmas utjában tapasztaltakat a vele járt magyar tudományos férfiak most dolgozzák fel s több kötetre terjedő munkában számolnak be tudományos kutatásaik eredményével.

A magyar nemzetet nagy hála kötelezte le maga iránt Zichy Jenő gróf, amidőn őseink eredetére, származására nézve igen becses adatokat gyűjtött össze Ázsiában. A kutató karavánt utrakelte és megérkeztek nagy örömmel, lelkesedéssel fogadtuk. Még nagyobb örömet keltet azonban a nemes gróf azon elhatározása, hogy a birtokában levő és az Ázsiában összegyűjtött s a magyarok eredetére vonatkozó műkincsek, régiségek részére egy muzeumot épített.

A muzeum, melynek Zichy-muzeum lesz a neve, mostanában készült el Budapesten a Szegfü- és Rózsa-utcák sarkán s a magyar főváros első magánmuzeuma lesz, amely a nagyközönségnek is hozzáférhető.

Zichy Jenő gróf nagylelkűsége és áldozatkészsége teremtette meg ezt a pompás gyűjteményt, melyben fölhalmozta a birtokában levő

nagybecsű műkincseket, a szobrászat, festészet, műipar remekeit, az ázsiai kutató utjából hozott néprajzi tárgyakat, mind megannyi bizonyítékát az ősmagyarok ázsiai multjának.

A gróf eddig is több, mint fél emberöltőn át csodálatos szívóssággal dolgozott a magyar fölrendülésén és egyike volt azon főuraknak, akik a magyar ipar megteremtését, istápolását ugyszólván életcéljüknek tekintették. Ezzel a muzeummal azonban, melyet a saját költségén építettett és saját műtárgyaival rendezi be, fejleszti a jó ízlést, a magyar művészeteket és előbbre viszi a magyar őstörténelem tudományát és örök hála kötelezi le maga iránt az egész magyar nemzetet.

A Zichy-muzeum 18 nagy teremből áll s berendezése olyan, hogy könnyen áttekinthető lesznek a fölhalmozott műkincsek, melyek mind Zichy Jenő gróf tulajdonai.

A muzeumot az ősz folyamán fogják megnyitni s a fővárosba kerülő magyar nemsokára meghatottan fogja szemlélni az ősei által használt eszközöket s egyéb műtárgyakat. Ebből az alkalomból bemutatjuk Zichy Jenő gróf jól sikerült arczképét.

ZICHY JENŐ GRÓF.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 23. szám.

A generális urak vizsgálja.

A katonai nagy gyakorlatok végük felé közelednek, sőt a hadosztálygyakorlatokat már lefújták. Galicziában áll még szemközt, az összeütközés küszöbén mintegy 130,000 ember, hogy ő Felsége szeméi előtt tegyenek vizsgát a haderő kiképzetéséről. Ez a királymanőver mindenestre nagyon érdekes. Különösen, ha elhisszük, hogy háboru esetén csakugyan úgy menne minden, mint most megy. A hadosztályok előrenyomulása, a lovasság érintkezésbe lépése, a felderítő szolgálat s a csapatok tűzvonalba fejlődése most valóban példás rendben történik. Sőt még azt sem lehet elvitatni, hogy fiaink eleget fáradnak a „rüstung“ sulya alatt, rendetlenül táplálkoznak, ott alszanak, ahol az este éri őket, és minden perczen készen az ellenséges támadásra. Mindez hasonlít a harczerü állapotokhoz. Csak egy hiányzik a háboru rémséges valóságából: hogy a puffogatásokat senki sem veszi komolyan.

Hozzávetőleg a döntnökök elbirálhatják talán, hogy az ágyu- és fegyvertüz a valóságban milyen eredményeket ért volna el, de már ez a bírálát is rendkívül tökéletlen, mert nem vehet számot azzal, hogy egyik fél, ha kevesebb zajjal jár is, ha rosszabb állást foglal is el, a maga nagyobb tűzfegyvelmezetségénél fogva mégis visszaverheti a tulerőt, amint az angolbur háboruban számtalanszor megtörtént. Annál kevésbé számolhatnak azzal, hogy a süvöltő golyózápornak micsoda erkölcsi hatása van a nagy tömegekre. A golyó nem csak testileg öl, de erkölcsileg is. Ijedelmet, megdöbbenést, visszariadást okoz, vezetőket pusztíthat el, kik ma nyugodtan poroszkálnak lovaikon a legnagyobb fegyvertüz között. De ami legkevésbé ítéltető meg, ez az, vajjon a csapatok tudnának-e takarékoskodni a töltényekkel? Most a legénység nyugodtan engedi magát puffogatni a rajvonalban, mert esetleg még megmaradt töltényeit a kapitány ur utasításai szerint tartogatnia kell az összeütközés legválságosabb pillanataira, amelyek irgalmatlan „schnellfeuer“-rel szoktak végződni. A valóságban aligha tudna takarékoskodni a legénység ilyen nyugodt kiszámítással. A „Manlicher“ ismétlő-fegyverrel negyed órák alatt ki lehet löni egész napi municziót. Enélkül pedig a gyalogság kiütött figura a háboru sakkjátékában.

Mindezeket az osztrák generális urak bajosan ítéltetik meg. Viszont ő Felsége a generális urak hidegvérére, a veszélyközben is gyors feltaláló és tájékozódó képességére nem vonhat biztos következtetést, pedig akárhányszor láttunk már osztrák generálisokat, akik a papiroson gyönyörű csatatervet eszeltek ki, de egy kis

bravuros elszántság az ellenfél részéről kiharozta őket sodrubból és irgalmatlanul kikaptak.

Szóval ez a nagy gyakorlat inkább egy nagyszerü színházi játékhoz hasonlít, melyben az igazi harczerü állapot komoly elemeiből és válságos fordulataiból igen kevés van. Senki azért tűzbe nem merné tenni a kezét, hogy aki itt győztesnek bizonyul, annak hadvezéri képességeire komoly esetben is bizalommal támaszkodhatunk. Sőt komoly esetben talán azok érvényesülnének, akiket most formai hibák elkövetése miatt háttérbe helyeztek. Ez hát olyan vizsga, amelynek az credményeivel nem sokat érünk. És mégis átkozott pénzbe kerül; milliókat emészt fel a generális urak vizsgálja s e milliányi vizsgadijakat a megvetett polgárelem fizeti. Mit lehetne tenni e milliókkal, ha azok a közjó oltárán áldoztatnának fel!

Ma azt mondja az uralkodó katonai felfogás, hogy *ez kell*. Hiszen értjük. Így csinálják ezt a többi katonai államok is. Látjuk és követjük. Megszoktuk, tehát türjük, habár izzadunk bele. De hát így kell-e ennek mindvégig lenni? Államférfiaknak, politikusoknak, akik a messze jövő számára dolgoznak, nem volna-e már ideje arra gondolniok, hogy ez nem a tökéletesedés felé vezető ut s ha már a fegyveres béke terheit viselnie kell a népnek, nem volna-e észszerü legalább az ilyen kétséges hasznu vizsgadijak borzasztó költségeit megtakarítani?

Erzsébet királynő emléke.

— 1898. szeptember 10. —

A magyar nemzet mély gyászba borult ma két éve Felséges királynénk megrendítő elhunyt felett.

Az a szeretet, melylyel a nemzet Felséges aszszonyunkat életében körül vette, elkísérte őt örök nyugvóhelyére is; ez a szeretet kegyelettel őrizi dicső emlékét időtlen időig.

Ez a szeretet érezte, hogy a hon le nem róható hálával tartozik az Idvezült fenkölt emlékének és meghatóan nyilatkozott az meg számos oly áldásos intézmény és emlék létesítésében, melynek alkotása az ő nevéhez fűződik, sorsa az ő védő szellemének van ajánlva.

A természet nagy templomában élő emlékeket létesítettünk az ő nevére s falvakon és városokban, kopár földeken és virágos kertekben, hegyek ormán és völgyek ölén három millió fát, bokrot, eszerjét ültetett el a magyar nép szerető keze.

Ámde kegyeletünknek csak egy részét róttuk le az Erzsébet-emlékfák ültetése által.

Az Idvezült királyné dicső emléke kegyeletes köteleességünké teszi, hogy o fákat hü ragaszkodással, szeretettel, gondos ápolással meg is tartsuk.

Erzsébet királynő halálának második évfordu-

lója alkalmából a földmivvelésügyi miniszter felhívást bocsájt közre, hogy ha e kegyeletes faültetés netalan valamely pótlást igényelne, részéről ahoz legnagyobb készséggel módot fog nyújtani. Aki tehát Erzsébet-fákat (eserje, bokrok) kíván ültetni s ilyenekre szüksége van, csak a miniszterium erdészeti főosztályával (Budapest, Nádor-u. 5. sz.), avagy az illető lakóhelyéhez legközelebb fekvő kincstári erdészeti vagy egyéb a kiültetésre alkalmas fák nevelésével foglalkozó hatósághoz kell egyszerű levelező-lappal fordulni s a miniszter utasította a hatóságokat, hogy a kért Erzsébet-fákat díjmentesen, a szállításra legalkalmasabb időben megküldjék.

Emeljen ligeteket a magyar nép keze, melyek hirdessék a késői nemzedéknek kegyeletünket és egy jó királynő emlékét!

Hogyan gazdálkodik az állam.

Most jelent meg a hivatalos kimutatás arról, mik voltak az állampénztár bevételei és kiadásai f. évi április hó 1 től június hó végéig, az az egy negyedév alatt. A nevezetesebb tételek közül néhányat alább közlünk:

Bevétel:	Korona
Egyenes adókból	38,497.501
Fogyasztási- és italadókból	41,196.937
Bélyegből	8,075.613
Jogilletékekből	11,262.673
Dohányjüvedékből	27,471.646
Sójüvedékből	7,022.004
Posta, távirada után	11,112.381
Az államvasutak bevételei	47,960.842
Állami erdőköltség	5,415.616
Gödöllői koronauradalomból és lötenyész-intézetekből	2,211.035
Kiadás:	
Királyi udvartartás költségei	4,650.000
Főrendiház és képviselőház kiadásai	1,741.281
Közösügyi kiadások	21,979.258
Állami adósságokra	51,093.909
Dohányjüvedék költségei	13,190.028
Posták és táviradák	9,776.325
Államvasutak kiadásai	35,599.883
Állami erdőköltségei	4,399.947
Gödöllői kor.-uradalom és áll. lötenyész-intézetek költségei	2,820.088
Összes negyedévi bevételek	225,362.509
" " kiadások	244,349.812

Megjegyzendő, hogy az állampénztár költségvetése a folyó évre kerekén *ezermillió* koronában van előirányozva.

Az E. M. K. E. közgyűlése.

Az E. M. K. E. annyit jelent, mint Erdélyi Magyar Közmivvelődési Egyesület, melynek vezér-férfiai mult héten tartották évi rendes közgyűlésüket Kolozsváron. Hogy ez az egyesület mily nagy tevékenységre van hivatva a magyar nemzet érdekében, csak akkor tudjuk megbirálni, ha elébb tudomást szerzünk az erdélyi részek lakóinak számáról. Az erdélyi részek lakóinak kétharmad része oláh és szász, csak is egyharmada magyar.

Tizenharmadik éve mult, hogy az erdélyrészi magyarság támogatására megalakult az E. M. K. E. és azóta évről-évre vagyomban izmosodva folytatja hazafias működését. Az olyan vidékeken, a hol a magyarság veszendőben van, sietve állítja fel iskoláit, leikesen tanító és az idegen ajkuakat a magyar nyelven oktató tanítókat ösztöndíjakkal segíti. Az erdélyi magyar ifjuság közül a szegény, de kitünő tanulókat ösztöndíjakban részesíti. Szóval mindent meg tesz a magyarságért, amit csak meg tehet. Működése nem csak az erdélyi részeknek, hanem az egész magyar nemzetnek érdeke, mert hogy a Királyhágón túl bajok vannak, azt már a magyar kormány is beismerte és a miniszter urak személyesen siettek a veszély színhelyére. Pár hét előtt Hegedüs kereskedelemügyi miniszter utazott körül Erdélyben és a Székelyföldön. A napokban Darányi földmivvelésügyi miniszter látogatta meg a sok bajjal küzdő erdélyrészi magyar népet és úgy nyilatkoztak, hogy ott segíteni kell a veszendő népen leghamarabb, mert baj van az országban mindenfelé, de legnagyobb ott.

Ezek után fogalmat alkothat magának mindenki azon üdvös működésről, melyet az E. M. K. E. van hivatva teljesíteni. Tagjai, elöljárói az erdélyrészi előkelőségekből valók, akik szemeikkel látják, füleikkel hallják évek hosszú sora óta a magyarság pusztulását, „jaj“-kiáltását.

Annál jobban esik tudnunk az együletnek működéséről közölt kimutatását, mely kedvező adataival szinte megvigasztalja a magyar szívet és ezen a számokon felül a földmivvelésügyi miniszternek az erdélyi részek magyarsága érdekében tett azon ígérletét, hogy a kormány részéről nagyobb telepítési tervet dolgoztak ki, a melyet a legrövidebb idő alatt fogantatosítanak.

Az Erdélyi Magyar Közmivvelődési Egyesület kész vagyona összesen 2,583.606 korona ez évben. A kész vagyon volt tavaly augusztus 31-én 2.291,376

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

➔ Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE. ➔

korona, az idei kész vagyon július 31-én 2.351,766 korona; a tőkezesaporodás 11 hónap alatt 60,389 korona. Az idén 142,285 koronát fordítanak segélyezési czélokra.

Megemlítésre méltó az „Emke” gyűjtő, mely mint magyar gyártmány 5%-ot az egyesületnek juttat és ez a krajezáros gyufa hihetetlen jövedelmet hozott gyártása óta. Három éve van forgalomban és 5160 koronát jövedelmezett. Ez a kis krajezáros dolog buzdítson minket a magyar ipar pártolására és gondoljuk meg, hogy ha ez a kis semmisség 5% kal olyan nagy összegre gyűlt: mennyit tehet ki Magyarország idegen iparért kidobott pénzének összege?!...

A Kolozsvárt tartott E. M. K. E. gyűléséből még megemlítjük, hogy Apponyi Albert grófort örökös tiszteletbeli tagjának választotta.

Szent Gellért.

A jövő héten Szent Gellért utóda: *Dessouffy* Sándor püspök magyar zarándokcsapatot vezetett az első esanádi püspök szülővárosába, Velenczébe.

Első, szentté avatott királyunknak, Istvánnak püspöke volt Gellért, a velencei származású, szent életű benezés pap, akit a kedvező véletlen adott Magyarországnak. Az ezredik évben Krisztus születése után ugyanis Gellért barát Velenczéből Jeruzsálembe indult, a vihar azonban hajóját a dalmát partokra vetette, ahonnan Pécsre, majd Székesfejervárra került, hol megismerkedett Szent István királlyal. Abban az időben történt ez, mikor István királynak nemcsak apostoli munkálkodása okozott gondot, de fiának, Imre hercegnek a nevelése is. A király nagyon megszerette a kis fekete benezés barátot és magánál fogta, megtette esanádi püspöknek, bár az a föld még pogány volt és egy hatalmas törzsfő birtokában volt. 15 évig várt Gellért, míg birtokába vehette a esanádi püspökséget. Ezt az időt részben a királyi udvarban töltötte Imre herceg nevelésével és oktatásával, részben pedig a Bakony rengetegében benezés társai közt, a mai Bakony-bél apátságban. Szerette a magányt, a csendes olvasást, böjtöt és imádságot, — e kedvtöltéseinek megfelelő volt a Bakony rengetege, a lakatlan őserdők magánossága.

Életírásában álmélkodva olvasunk szakadatlan áhítatoskodásáról és mikor megkapta hosszas várakozás után püspöki székét, nem változtatott semmit élete módján. De bármennyi időt szentelt is az imádságnak és vezeklésnek, nem volt henye, szemlélődő püspök; rendbe szedte egyházmegyéjét s urrá tette a pogány földön a vele odaköltöző kereszténységet.

Szent Gellért túlélte pártfogóját, István királyt és tanítványát, Imre herceget. István halála után villongás támadt a trónért és hitért. A pogányság fölemelte fejét s kardot vont ősi vallása és jogaiért. Gellért láthatta már veszendőben István apostoli

fáradozását, de ellenállott az áramnak, Sámuel királyt kegyetlensége miatt a szószékből olymódon korholta, hogy akik hallották, meghült bennük a vér. Gellért nem sokat adott a földi életre, megjövendölte magának és kereste is a mártirhalált. A föllázadt pogányság letaszította őt a róla nevezett budai hegyről.

Most, midőn Szent Gellért nemes utóda a esanádi püspökségben buzgó zarándok-sereget vezet idegen földre, Szent Gellért szülővárosába, időszerűnek tartottuk megemlékezni az Isten fenkölt szolgájáról, Szent Gellért püspökről.

Kossuth Lajos születésnapja.

Minden évben kegyelettel ünnepli meg a magyar nemzet szeptember 19-ét, mint nagy hazánkfiaának, Kossuth Lajos, volt Magyarország kormányzójának születése napját. Az idén is széles e hazában folynak az előkészületek az ünnepségre. Minden város, minden falu független polgársága igyekszik leróni kegyelet adóját a magyar nemzet nagy fia, a szabadság eszméjének dicső bajnoka iránt. És ebben a készülődésben eszembe jut egy egyszerű földmives ember megjegyzése, melyet Kossuth halálakor mondott.

Mikor a szabadság dicső fiát halva haza hozták az oly igazán szerette haza földjének átadandó, egy földmives ember azt kérdezte tőlem:

— Ugyan minek esinálnak olyan pompát annak az embernek, aki a bankóit, a híres Kossuth-bankókat még ma sem váltotta be. Nekem is van pár száz forint érő, még apámról maradt, de hiába vártam a beváltására. Most már meghalt, hát csakugyan nem váltja be!

Erre a megjegyzésre más talán megharagudott volna, én csak sajnáltam az együgyü embert, de fölvilágosítottam tévedéséről.

— Atyámfia, az a Kossuth-bankó nem a Kossuth Lajos pénze, hanem a nemze'é, melyet a szabadságharcra fordítottak. Ezt az áldozatot minden magyar ember az ország és mindnyájunk jólétéért hozta, annak értéke a nemzet küzdelmeinek költségeire fordított. Később német világ lett nálunk, azért veszett el az értéke nemcsak a Kossuth-bankóknak, hanem a nemzetnek is. Azért azt mondom, hogy amit még az édesapja adott a hazáért, azt ne hányja fel a fia, de kövesse az öregek példáját! Áldozzon ő is a hazáért, ha alkalom jön reá, hanem amit ad, azt föl ne panasolja, mert aki csak az alamizsnát fölpanaszolja, már vétkezik! Hát aki az édesapja áldozatait, nemes tetteit hányja fel? Az egyenlő a csendesen pihenő szülő sirjának megbolygatásával.

Az atyafi megköszönte a fölvilágosítást. Hát bizony ő nem gondolta, hogy a Kossuth-bankó nem a Kossuth Lajos pénze volt. De azóta olyan lelkes Kossuth tisztelő nincs, mint az az egyszerű föld-

mives ember és én azt hiszem, hogy még sokan vannak tévedésben a Kossuth-bankók felett, akiknek ez a kis felvilágosítás helyén lesz ez alkalommal.

Csak olyan nemzet lehet nagy, amelynek nagy fiai vannak és valahányszor tiszteljük nagyjainkat, ugyanannyiszor emeljük önérzetünket. Kossuth Lajos születésnapját pedig minden igaz magyar párt- és valláskülönbség nélkül ünnepli, mint a szabadság apostolának születése napját. P—y.

Van-e munka Budapesten?

Kitűnik ez a budapesti munkaközvetítő-intézet (Budapest, József-körút 36.) jelentéséből, amely szerint folyó évi szeptember hó 8 án a munkás- és a munkakereslet a következő:

		Férfimunkát	
Nyer	Keres		
2	3	Arany-ezüstmives	
34	540	Asztalos	
4	100	Ács	
4	121	Bádogos	
90	85	Czipész	
15	28	Esztergályos (fa-munkára)	
6	114	Fém- és vasesztergályos	
2	128	Fém- és vasöntő	
3	7	Fehérnemű- és ruhatisztító	
14	64	Fodrász	
2	19	Hentes	
27	30	Kádár	
20	53	Kárpitos	
2	29	Kertész	
24	62	Kerékgyártó	
16	122	Kereskedelmi alkalmazott	
4	251	Kocsis	
28	1127	Kovács és lakatos	
—	147	Kőműves	
12	20	Könyvkötő	
11	105	Mázoló- és szobafestő	
—	46	Mészáros	
—	656	Napszámos	
5	16	Pék	
1	60	Pinczér, szakács, portás, bér- szolga	
11	374	Szolgák	
19	2	Szücs	
25	194	Szabó (férfi-, női- és gyermek- ruhára)	
2	36	Szijgyártó, bőröndös	

Férfimunkásokban tehát nagy a bőség, csupán a czipész- és szücs munkákban nagyobb a kereslet

a kínálatnál. A fitanoneczokat már sokkal jobban keresik, mint alább látjuk:

Fitanonecz alkalmazást:

Nyer	Keres	
4	1	Arany-ezüstmives, ékszerésznél
16	—	Aranyozó és fényezőnél
47	7	Asztalosnál
1	—	Acsnál
13	2	Bádogosnál
5	—	Bognárnál
6	2	Borbélynál
3	—	Bőröndösnél
45	1	Czipésznél
3	—	Csizmadiánál
8	6	Esztergályosnál
55	1	Férfiruha-készítőnél
3	1	Hangszerkészítőnél
3	2	Hentesnél
2	—	Kádárnál
21	1	Kárpitosnál
41	7	Kereskedőnél
30	—	Kovácsnál
14	1	Könyvkötőnél
16	27	Lakatosnál
20	1	Sütőnél
5	—	Szijgyártónál
14	—	Szobafestőnél
4	—	Szücsnél
63	9	Egyéb iparnál.

KÜLFÖLD.

Khinai háboru. Ázsiában lassan folynak a dolgok, mintha vasut helyett talicskán menne ott minden. Mult heti számunkban jeleztük a muszka czár jegyzékét, melyben Peking kiürítését hozta javaslatba a hatalmak előtt, hanem ennek sem lett semmi foganatja. A hatalmak nem voltak hajlandók még a muszka czár kedvéért sem visszavonulni, amíg Khinával meg nem kezdik a békealkudozásokat, de amelyeket mindeddig csak azért nem lehetett eszközölni, mivel nem lehetett tudni, hogy hát ki az uralkodó tulajdonképpen a zavaros Khinában.

Erre nézve igen jelentékeny változás történt. A khinai kormány ugyanis teljhatalmulag megbizta az öreg Li-Hung-Csangot a békealkudozások megkezdésére. Az ősz államférfi már több ízben szerepelt ilyen megbízatásban és jelen alkalommal is tőle lehet legtöbbet várni, mint tapasztalt és az európai viszonyokat is ismerő khinaitól. Khina tehát

A FÜGGETLEN UJSÁG

kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-ut 25., „Köztelek“

Bérmentes küldéssel együtt.

KAPHATÓ:

Honszerző őseink Históriaja.

Ára 40 fillér.

Kossuth Emlék

Írta: CLAIR VILMOS.

Fűzött példány ára 40 fillér. — Vászonba kötve ára 60 fillér.

Karikás János Amerikai Kalandjai.

Ára 50 fillér.

békét akar. Ez mindenesetre előnyére lesz az alku-
dozások mielőbb való lefolyásának.

Míg a khinai kormány Li-Hung-Csangot bizta
meg a hatalmak fölkeresésével és tudatásával, addig
az ország fővárosába küldte Csing herceget, mint
a császár megbizottját, hogy a fővárosban rendet
csináljon. A diplomáciai összeköttetés tehát végre-
valahára megújul a nagy Khinával és a hatalmak
bizonyára módot találnak arra is, hogy békés uton,
Khina feldarabolása nélkül biztosítsák az idegenek
életét és vagyonát a khinai birodalomban.

Angol-bur háboru. A szabadságukért és hazá-
jukért küzdő burok élethalálharcza mióta megkez-
dődött, sohasem vártuk inkább a harcztéri tudósítá-
sokat, mint az elmúlt héten. Az a nagyméretű
harcztér, melyen az utóbbi hetek alatt folytak az
elkeseredett harcok, bámulatba ejtették ismét a
világot. És a burok maroknyi serege visszavonult
ismét, most északra. Botha fővezérük Lydenburgot
választotta volt utolsó menedékül, de az angolok
gyors meneteléssel vonultak előre mindenfelől
és a bevehetetlennek tartott hegyeket kénytelen
volt elhagyni a bur vezér.

Hogy milyen eredményeket értek el az angolok,
arról a legkisebb fogalma sincs a világnak, mert a
tudósítások igen ellentmondók. Hanem semmiesetre
sem biztathatják magokat nagy reményekkel. Azt
a hirt is világgá kürtölték, hogy Krüger és Stein
elnökök, meg Botha fővezér a Delagoa-öböl felé
menekültek és ott hajó várja őket, amelylyel Euró-
pába vitorláznak.

Azóta újra szorult az angolok kapezája. Egy
nagy rakományyal megterhelt vonatot elfogtak a
burok és a vasutat is szétrombolták az angolok háta
mögött. Lapunk zártakor pedig azt a hirt vesszük,
hogy Roberts lord, angol fővezér ismét vissza tette
főhadiszállását Pretóriába.

Mit jelent ez?...

Valóságos találos kérdések, melyeket a művelt
világ nem bír megfejteni és nem boszankodunk
többé rajta, hanem nevetünk a tulbizakodott hatal-
masokon. Ha a dolog úgy áll, miként az angol
tudósítások bemutatják, akkor miért teszi át az
angol fővezér főhadiszállását Pretóriába, mely a
harcztértől szörnyű messze esik. Mindez arra enged
következtetni, hogy az angolokat éppen odakergetik
vissza a burok, ahonnan négy héttel ezelőtt kiün-
dultak: Pretóriába. És ugyanekkor azt írja Róberts
lord, hogy a burok minden ágyujukat kénytelenek
voltak hátrahagyni, úgy futottak el a Lydenburgi
hadállásokból, melyet Botha hónapokon át megerősített.
Ilyen nagy győzelmek daczára, hogy miért
fut vissza Roberts lord Pretóriába, ez teljesen meg-
foghatatlan előttünk, de azt hisszük, hogy jövő
héten ki fog derülni a titok.

A most folyó harcok valójában a legérdeke-

sebbek, mióta kitört a háboru Dél-Afrikában és mi
végtelenül sajnáljuk, hogy biztos tudósításainkat,
ugy miként az egész világon mindenfelé, csak hetek
mulva kapjuk meg a valóság egy részéről, a többit
eltitkolják az angolok a világ elől, mert azokat bi-
zonyosan el is kell titkolni. De minden rejtegetés
daczára is nyugodtak lehetünk mi és mindazok,
akik a rablánczeczal fenyegetett bur hősök szenve-
déseiben osztozkodni kívánunk, arról, hogy az a
nép még erősen tartja magát, még hatalmas csapá-
sokat mér elkeseredésében most is elnyomójának
seregére, különben az angol vezér ezidő óta világra-
szóló lakomát csapott volna a szabadságért harczó
burok temetési torára.

Bankóhamisitók.

A budapesti rendőrség a mult héten az ország
négy megyéjére kiterjeszkedő bankóhamisitó-banda
üzelméről rántotta le a leplet és juttatta a banda
tagjait az igazságszolgáltatás kezei közé. A banda
hőse Takács Zoltán dr. aki mintegy tíz évvel ezelőtt,
mint fiatal jogász nagy népszerűsége tett szert, ő
vezette a honvédelmi miniszter lakása elé a tünter-
tőket. Majd a leszámítoló-bank 28 ezer forintos sik-
kasztóival, a Berecz testvérekkel került a vádlottak
padjára. A Berecz fiu fogságba kerülve Takács a
rábizott pénzből nem segítette őt, ezért ő följelen-
tette Takácsot a fogházigazgatónak, hogy 15 ezer
forint nála van az elsikkasztott összegből. Takács
ekkor a törvény elé került s három évi börtönre
ítélték. Mikor kiszabadult, a fejrémegyei Baracsán
vett egy kis falusi hajlékot és ott huzódott meg
barátnőjével, Kovács Etelka festőnővel.

Pár hét óta föltűnt a budapesti rendőrségnek,
hogy dr. Takács Zoltán egyik budapesti szállóban
költekező, pazar életmódot folytat, folyton százassal
fizet. A rendőrséget nyomra vezette egy Mandl nevű
vendéglős, akit Takács beavatott a bankóhamisitás
titkaiba.

Mezőturon, Sárospatakon és több helyen gyár-
tották a bankót, ezideig mintegy 270 darabot és a
banda tagjai értékesítették azt.

Ügyesen csinálták a dolgot, Takácshoz jogi
véleményért jártak a banda tagjai, akiket a buda-
pesti rendőrség már összefogdosott s ezek a követ-
kezők: Mezőturon elfogták Bálint Ferencz földbir-
tokost, akinél a bankóprést is megtalálták, Oravetz
János tiszaföldvári lakos a másik főczinkos, aki
egykor gazdag ember volt, később elvesztette bir-
tokát, a harmadik büntársa az elzüllött ügyvédnek
Csapó József takács, nagyszokolyi lakos. Sárospata-

kon pedig Szabó Sándor gazdaember és Imre nevű fia voltak részesei a bandának, mely a Szabó-féle tanyán is gyártotta a százasokat, mintegy 240 darabot. A pénzhamisító-banda többi tagjait most kutatja az államrendőrség, mely az elfogott czinkosokat dr. Takács Zoltánnal együtt beszállította a budapesti ügyészség fogházába.

A német Tisza-Eszlár. Ez év márcziusában Konitzban meggyilkoltak egy Winter Ernő nevű fiatal gimnázistát. Holttestét szétdarabolva találták meg egy tó medrében s minthogy ez a tó a zsinagóga mellett van, azt kezdték rebesgetni, hogy itt épp oly rituális gyilkosság történt, mint annak idején Tisza-Eszláron. A korához képest erősen kifejlődött fiú ez év márczius 11-én délután sétára ment. Még látták ott a városon kívül huzódó dülóuton, amint a város felé tartott, de nem tért haza sem az nap, sem másnap. Keresték mindenfelé s végigkötorták a zsinagóga mellett levő tavat is és ott a tó jégkérgegyén egy csomagot találtak s a csomagoló papirba gondosan beleburkolva egy férfitestet, melyről mind a négy végtag és a fej hiányzott. Winter Ernő megcsontolt holtteste volt ez. Két nappal később az evangélikus temetőben egy emberi karra bukkantak. Márczius 26-án pedig ugyanabban a tóban megint találtak egy emberi czombot. A testrészek állítólag mind teljesen vértelenek voltak. A holttest fejét csak husvét első napján találták meg: három gyermek a városi erdőben játszva vette észre egy tócsában. A közelben egy női zsebkendődarab is hevert, melybe „A” betű volt himezve. Semmi más nyomra nem akadtak. Időközben a konitzi törvényszék kiadóhivatali főnöke, Fiedler jelentkezett és elbeszélte, hogy nagypénteken délelőtt tíz óra tájt látta *Izraelski* Farkas volt városi pecezért, amint a bíróság épülete előtt egy zsákkal haladt el, amelyben valami gömbölyű tárgyat vitt. Egy órával később visszatért és akkor csizmáit, amelyek előbb tiszták voltak, sárborította, a zsák pedig üres volt. Házkutatást tartottak *Izraelskinél*, ez azonban nem vezetett eredményre. A gyanúsított ember élénken tagadta, hogy a gyilkosságról valamit tudna, de ellenmondásokba keveredett és a felesége is tőle eltérően vallott. Ezért azzal a váddal terhelten, hogy a gyilkosság elpalástolásában segített, vizsgálati fogságba, majd vád alá is helyezték. Ezt a bűnügyet tárgyalták a minap Konitzban. A vádnak tizenkilenc, a védelemnek tíz tanuját hallgatták ki. *Izraelski* tagadta a terhére rótt bünt; a terhelő tanúk sem tudnak ellene komoly bizonyítékokat felhozni. Miért is az esküdtszék nem talált bizonyosságot *Izraelski* bűnösségére, és így a tárgyalás a vádlott fölmentésével végződött. A gyilkosságot tehát még mindig sötét fátyol takarja.

MI ÚJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése 1900. augusztus hó végével lejárt és akiknek a 36-ik számhoz az előfizetés megújítása czéljából postautalványt mellékelünk, felszólítjuk, hogy előfizetésüket beküldeni sziveskedjenek, mert több lapot már addig nem küldhetünk, míg meg nem újítják az előfizetést.

A „Független Újság” kiadóhivatala.

Erzsébet királyné emlékezete. Magyarország nagyasszonyának, az orgyilkos tör áldozatául esett Erzsébet királynő halálának szeptember 10-én volt az évfordulója. Ez a szomorú emlékű napot kegyelettel ünnepelte meg a magyar nép, mely szíve minden dobbanásával, szeretettel ragaszkodott királynőjéhez.

Negyvenezet munkás kenyér nélkül. A hivatalos statisztika hatezerre teszi a budapesti munkanélküli munkások számát. Ezzel szemben a budapesti munkanélküli munkások nagy tüntető körmenetet terveznek, melylyel igazolni akarják, hogy számuk meghaladja a negyvenezretet.

Összeesküvés a pápa ellen. Az olasz rendőrség szenzációs ügyben folytat vizsgálatot. Fölfedezte, hogy a pápa ellen anarkisták összeesküvést szöttek. A rendőrség nagyszámu levelet foglalt le, amelyekből az tűnik ki, hogy a pápa meggyilkolását amerikai anarkisták tervezték. Az angol rendőrség értesítette az olasz kormányt, hogy Amerikából nyolcz anarkista érkezett Angliába, akik közül ketten a napokban Olaszország felé vették utjokat. Az olasz rendőrség megtett minden intézkedést, hogy az illetőket partraszállításuk után azonnal elfogja.

Az elveszett gyermek. Ó-Budán a minap egy napszámosnő harmadféléves fiacskája eltűnt. A fiú, a kinek neve Kranzsieder Kálmán, egy népesödület alkalmával vészelt el anyja mellől. A rendőrség kerestette a fiút, de sokáig nem tudott a nyomára akadni. Néhány nappal ezelőtt a dunakeszi nyaralók értesítették a főkapitányságot, hogy egy cigánymuzsikusnál az eltűnt fiúhoz hasonló gyermeket láttak. Kiderült, hogy a cigánynál levő fiú a kis Kranzsieder Kálmán. A cigány azt vallotta, hogy a gyermeket a budakeszi erdőben elhagyatva találta s tagadja, hogy ellopta volna.

Schlauch biboros a szeretetről. Dr. Schlauch Lőrincz biboros püspök körlevelet bocsátott ki egyházmegyéje papságához a most befejeződött lelki gyakorlatok alkalmából. A körlevél bevezető soraiiban a főpásztor elmondja, hogy a lelkigyakorlatok lefolyása nagy örömmel tölti el szívét s ezért az egyházmegye évkönyvi lapján is megörökíti. Közli

ama beszédeit, a melyeket a lelkigyakorlatok kezdetén és befejezésekor mondott s melyek közül az elsőben utal a gyakorlatok fontosságára, mai napság, mikor a papi kötelesség teljesítése egyre nehezebb lesz. Különösen érdekes a másik beszéd, amiben a főpásztor a legnemesebb keresztényi indulattal beszél a szeretetről, a melynek a papság szívét eltölteni kell.

Kossuth-szobor Szegeden. Szeged város hazafias közönsége körében már rég fölmerült az az óhaj, hogy Kossuth Lajosnak a város valamelyik főtérén érekszobor állíttassék. A szegedi ügyvédi kamara 6000, a „Szegedi Napló“ 8000 koronát gyűjtött már erre a célra, de aztán a szobor ügye ismét feledésbe ment. Kulinyi Zsigmond kereskedelmi- és iparkamarai titkár most indítványt nyújtott be a polgármesteri hivatalban a hatósághoz, hogy ezen gyűjtés felhasználásával maga a hatóság létesítse a Kossuth-szobrot, melynek költségeire már a jövő évi költségvetésbe évi tízezer koronát vésznék fel.

A legöregebb honvéd halála. Semsei Semsey Tamás, legidősebb negyvennyolczas honvédszázados a mult héten százegy éves korában hirtelen elhunyt. Reggel, amint az ágyból felkelt, hirtelen összeesett és szörnyet halt. Az előhívott orvos már csak a halált konstataálta. Az elhunyt több ütközetben vett részt, Gábor Áron alatt vitézségi érmet kapott s Kossuth Lajosnak Sátoralja-Ujhelyen iskolatársa volt. A város temettette el.

Összeesküvés a szultán ellen. A szultán örömét, melyet jubileuma okozott neki, egy összeesküvés zavarta meg. Az élete ellen szőtt összeesküvést az udvari orvosa fedezte fel a mult esütörtökön este. Az összeesküvésben egy hölgy és sok magasrangú tisztviselő vett részt. Eddig összesen 118 embert fogtak el, akik az összeesküvés gyanuja alatt állanak. Az összeesküvők ellen szigorú titkos vizsgálat folyik.

Letartóztatott járásbíró. Székelyudvarhelyen nagy feltűnést keltett egyik járásbírónak letartóztatása. Lészay Andor, akit körülbelül egy éve, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez járásbírónak neveztek ki s akit most állítólag több ezer forintra rugó összeg elikkasztásának büne terhel, kedvelt alakja volt a megye társaséletének. Egyik legelőkelőbb erdélyi gentri-családból származik s rokoni összeköttetései révén az erdélyi mágnás-családokkal is közeli atyafiságban áll. A rossz útra tévedett ember hivatali pénzeket kezelt el.

Az amerikai kivándorlás megakadályozása. Sátoralja-Ujhelyen az amerikai kivándorlás dolgában értekezletet tartottak a vármegyeház nagytermében. Az értekezleten részt vettek a kereskedelmi és földmívelésügyi minisztérium kiküldöttei is, a megyei főispán, a vármegyei gazdasági egyesület vezetőemberei és a járási főszolgabírák. Az értekezleten

Andrássy Sándor gróf elnökölt s azon a kormányhoz fölterjesztendő emlékiratot tárgyalták. Az emlékirat nagyon helyesen oly intézkedéseket kér, amelyek a nép megélhetését könnyítik. Ez az egyetlen eszköz arra, hogy a kivándorlást megakadályozza.

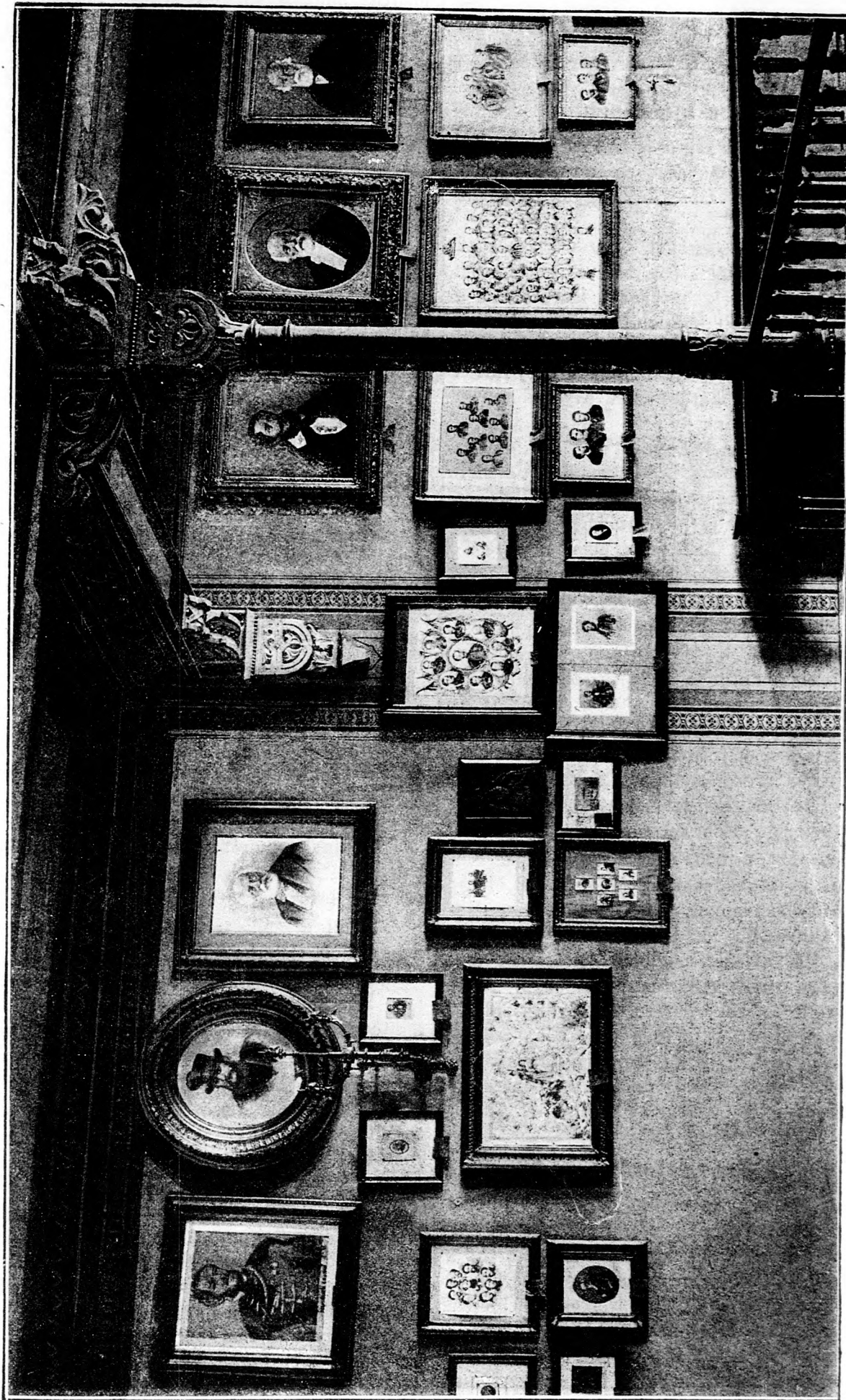
A villám áldozatai. Nagy-Kürtös nógrádmegyei községben ragyogó napsugárban dolgoztak az emberek a mezőkön, amidőn egyszerre a felhőtlen égből hatalmas villám cikázott alá és Plech Zsuzsanna munkásleányt nyomban agyonsujtotta. Mintegy hatvan lépésnyire dolgozott tőle egy öreg asszony, akit a villámnak csak a szele ért, de egész életére bénává és nyomorékká tett. Csak egy jó óra mulva eredt meg aztán az eső a tikkadt földre.

Dreyfusból őrnagy lesz. Dreyfus Alfrédre most az a hír érkezik, hogy visszahelyezik a hadsereghez. Egyik francia lap azt írja, hogy mihelyt a kamara elfogadja az amnesztia-törvényt, Dreyfust visszahelyezik a hadsereghez és a caeni tüzérezredhez kapitánynak nevezik ki. Néhány hónapra rá őrnagygyá léptetik elő, azután mint őrnagy nyugdíjba vonul. Dreyfusszal már közölték is ezt a tervet és ő beleegyezett.

A magyar lovak. A bur háboru alatt az angoloknak jó lovakra van szükségük s az angol kormány tudvalevőleg több ezer magyar lovat vásárolt. Az angol vásárlás hírére a külföldiek érdeklődtek a magyar lótenyésztés iránt. Egy frieslandi nagy lókereskedő a polgármestert levélben kérte, hogy tudassa vele néhány elsőrangú lókereskedő és tenyésztő czimét, mert ő szeretne magyar lovakat Németországba és Franciaországba szállítani. Nincs is párja a magyar lónak széles e világon!

Umbertó király emléke. Viktor Emánuel király megveszi azt a területet, a hol atyját meggyilkolták és templomot építtet reá, melyben minden este, abban az időben, mikor a gyilkosság történt, harangozni fognak és misét mondanak. A király rendeltére azt a véres golyót, mely Umbertó király szívét furta keresztül, a királyi ház családi ereklyéi közé helyezték el. A párisi nemzeti könyvtárban mostanában ráakadtak egy 1885 ben megjelent füzetre, melynek szerzője megjósolja huszonegy uralkodó halála napját. Umbertó királyról a következőket jósolja: Ötvenhat éves korára van életének vége meghatározva, 1900. május 29. és július 29. között végzetes nap. A jóslás beteljesedett; Umbertót 1900. július 29-én gyilkolták meg. A mi királyunk halálának napját 1911. február 24 re teszi.

Segítség. A tanács a györmegyei károsultaknak 50 korona, a szolnok-dobokai tűz- és jégkárosultaknak 80 korona, hunyad-, kolozs- és gömörmegei jégkárosultaknak 40—40 korona, a rozsnyói templom építésére 50 korona segítséget adott.

A 48-as KIÁLLITÁS BŐL.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Teendők a méhesben.

Szeptemberben, a mikor a tarlóról is elmulik a méhek legelője, a méhesekben megkezdődik a torkoskodás s ilyenkor kínálkozik legjobb alkalom a betelelésre.

A betelelést legezészerűbb a törzsek fészkeinek utolsó átvizsgálása és télre való elkészítése után, a hordás teljes beszüntéig elvégezni. Ha azonban a korai betelelés nem volt keresztül vihető s akkorra kellett azt hagynunk, a mikor a hordásnak már vége van, úgy legjobb, ha korán reggel, vagy hűvös időben dolgozunk, a mikor a méhek egyáltalán nem vagy csak keveset járnak.

A torkoskodás, illetőleg rablást nagyon könnyen megfigyelhetjük. Ha ősszel, hűvös napokon a méhek erősen repülnének, akkor ez annak jele, hogy az a törzs rabolni jár, vagy őt rabolják. Ha az érkező méhek lelógatott lábakkal üresen, ellenben a távozók tele gyomorral mennek, az annak a jele, hogy az elszállók raboltak. Ilyenkor a röplyuk szűkítése, vagy vizipuska a legjobb eszköz; kénfüsttel ölni meg a rablókat azonban szívtelenség.

A betelelés most, a mézpergetés munkáját követőleg hajtatik végre. Meg ne feledkezzünk azonban a mézpergetés hevében arról, hogy a méheknek befedett mézet hagyjuk, hogy hosszú tél esetén ne kelljen őket hig mézzel etetnünk. Számítva hosszú télre, törzsenkint két befedett mézeslépet és 8—10 kilogramm befedett mézet ne feledjünk eltenni.

Egy további teendő ilyenkor ősszel még a méhek védelme a darázsoktól. Tudjuk azt, hogy a hol gyümölcsfák vannak, ott sok a darázs, amelyek még a hűvösebb idő beálltával is repkednek s a fészken ülő méheket meglepik, teleszivják magukat mézzel s ismét háborítlanul elillanak. Azért ezélszerű ott, a hol sok a darázs, szüknyaku palackokba ezukros vizet tölteni és a palackokat a kaputárok mellé állítani. A darázs szörnyen torkos lévén, a ezukrosvizet rögtön kiszimatolja és behatol az üvegbe, a honnan többé nem bir kijönni.

A kétszeresről.

Hazánkban még ma is sok helyen — különösen a kiscgazdák — nagyon szeretik vetni a kétszerest; úgy gondolkoznak ugyanis, hogy a buza és rozs együttesen elvetve biztosabb termést hoz és pedig azért, hogy ha a buza nem sikerül, megterem a rozs és ha a rozs ad esetleg rossz termést, talán sikerül a buza? Ez az okoskodás azonban kevésszer áll, ha összehasonlítjuk és tudjuk a két egymással összekevert növény természetét.

Ugyanis a buzának más a talaj iránti követelménye, mint a rozsnak, vetési idejük sem esik egybe s egész fejlődésük, de különösen érési idejük lényegesen eltér egymástól; mert akkorra, a mire a buza megéri, a rozs már túl szokott érni és kihull.

Azután meg a kétszerest piaczi terményül is csak nagy ritkán fogadják el s ha meg is veszik, a termesztő mindig kárt szenved az eladásnál, mert a vevő mindig az olesőbb rozs szerint szabja meg a kétszeres árát.

Czélszerűbb és ajánlatosabb is tehát ugy a buzát, mint a rozst külön-külön a nekik megfelelő helyeken termesztetni és házi szükségletre inkább a kettőt tetszés szerinti arányban összekeverni, nem pedig ezt az időre és a véletlenre bízni.

A rétek őszi ápolása.

A rétek gondozására, ápolására legalkalmasabb idő az ősz. Sajnos, hogy gazdáink még ma is úgy elhanyagolják a rétek ápolását s az utolsó sarjtermés után nem bolygatják a rétet, hanem rábizzák a természet gondozó kezére. Pedig a rét is épen olyan édes gyermeke kell, hogy legyen a gazdának, mint a kenyertadó föld. A rétek őszi ápolásához tartozik az egyengetés, fogasolás és trágyázás.

Az egyengetés a hangyabolyok, vakondtúrások szétvetésében nyilvánul, szükséges ez azért, mert az ilyen hantok a rét mindennemű kezelését megakadályozzák.

A fogasolás főleg az elmohásodott réteken kiválóan fontos. A fogasolásra legalkalmasabbak az ugynevezett réti vagy lánczboronák, amelyek a talajhoz simulnak s a rét gyepét felvágva a víz és levegő behatolását a talajba elősegítik s a gyökérzetet nagyobb tevékenységre ösztönzik.

A mi a rétek trágyázását illeti, itt is áll az, hogy adjuk vissza a réti földnek ama tápanyagokat, a melyeket az évi termés kivont belőle. Rétrágyának legalkalmasabb a keverék- (compost) trágya, minthogy azonban ez nálunk kevesebb s ha van is, inkább szántóföldre szeretjük használni, nem marad egyéb hátra, mint műtrágyával szórni be a rétet.

A réten alkalmazásba jövő műtrágyák közül a káli- és foszfortrágyák birnak jelentőséggel. Elhíntésük ideje az ősz és pedig az ősznek az a szaka, midőn a rét talaja meglágyult annyira, hogy a fogas a műtrágya aláboronálásakor a gyephátba könnyen behatolhat. A foszfortrágyák közül a Thomassalak, a kálitartalmuakból pedig a kaint, vagy kénsavas kálinak alkalmazása leghelyesebb. Thomassalaktól kat. holdanként 150-250 kg.-ot, a kaint vagy kénsavas káliból 100—120 kg.-ot használhatunk s ez három évi időtartamra elég.

Egy jó hegyi vetőgép.

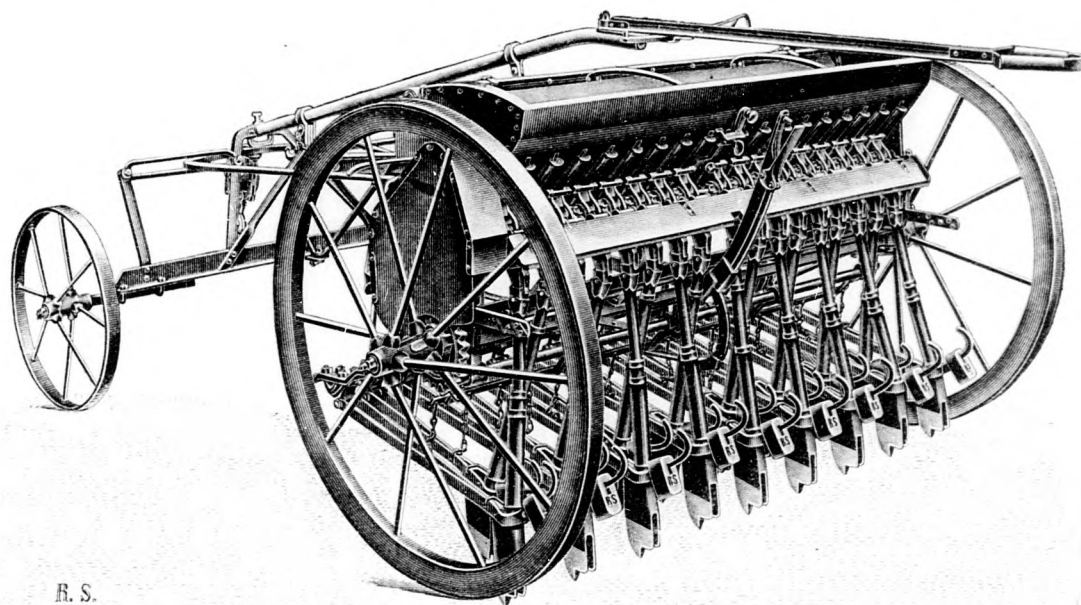
Most, az őszi vetés folyamán nem lesz érdektelen egy alaposan kipróbált és viszonyainknak legjobban megfelelő hegyi vetőgépet bemutatnunk olvasóinknak. A vetőgép 17-soros, vetőszerkezete egyszerű Hoosier-rendszerű vályus tolókerék, amely az elvetendő mag kívánt mennyisége szerint egy a szekrény közepén elhelyezett állítókészülékkel nyer szabályozást. Ezen állítókészülék egy mutatóval bíró fogantyustulóból, rögzíthető zárócsavarból és milliméterekre osztott skálából áll. A magszekrény szilárdan álló, de lapos csavarok feleresztésével a kiüríthetés végett átbillenthető.

A vetőgép állása fölpartnak, lepartnak avagy lejtők mentén nincs befolyással a vetett magmennyi-

győri, Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti, végül Fogarasra a fogarasi piacon jegyzett piaci, illetve tőzsdei árak alapján fognak megállapítani oly módon, hogy az elszállítás napján jegyzett tőzsdei, illetve piaci árakból szállítási költségre Kisbéren és Bábólnán 40 fillér, Gödöllőn 30 fillér és Mezőhegyesen 100 fillér q-ként levonatik, az ily módon megállapított árakhoz azonban — amennyiben elsőrendű minőségű és jól megrostált vetőmag engedtetik át, — mindegyik birtokon, métermázsánként 1 (egy) korona hozzászámítatik.

3. Hogy a vásárolt vetőmag kizárólag vetésre fordíttassék, ezért csakis azon gazda kaphat az állami birtokokról vetőmagot, aki községi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a kérelmezett vetőmagra tényleg szüksége van. Ez a községi előjárósági bizonyítvány a vetőmag kiszolgáltatása iránt benyújtott kérelemmel együtt az illető birtok igazgatóságának beadandó.

4. A szükséges vetőmagokra előjegyzéseket

R. S.

Egy jó hegyi vetőgép.

ségre, járása hegynek lefelé, egy reá alkalmazott fék segítségével csökkenthető. Vezethető előkormányval vagy hátsókormányval is. Készítője Sack Rudolf plagwitzi gyáros, ára 646 korona; nálunk megrendelhető: Propper Samunál (Budapest, V. ker. Váci-körut 52.)

Vetőmageladás.

A kisbéri, bábólnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokon és a gödöllői koronauradalomban termelt magvak, amennyiben azok az uradalmak saját céljaira nem szükségesek, az alább részletezett feltételek mellett vetőmagul mindazon gazdáknak kiadatnak, akik eziránt a birtokok igazgatóságaihoz fordulnak.

A feltételek a következők:

1. Egy gazdának (vevőnek) egy és ugyanazon gabonanemből 100 q-ig, egyéb vetőmagvakból 10 q-ig terjedő mennyiség adható el.

2. Az eladási árak Kisbérre és Bábólnára a

is tehetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóságánál és pedig őszi gabonára folyó évi szeptember hó 30-ig, tavaszra pedig folyó évi december hó 31-ig, megjegyezvén, hogy a vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása a vetési időny befejeztéig fog eszközöltetni.

Vegyések.

A beteg burgonyagumókat ne hagyjuk a szántó földön, mert nemesak álezáknak adnak menedékhelyet, hol biztosan bebábozhatják magukat, hanem a mezei egérnek is táplálékot nyújtanak; továbbá a beteg burgonyában székelő gombák inficiálják a következő burgonyatermést is. Legjobb tehát a beteg és kiselejtezett gumókat kupaczbba összehányini és mésszel jól leönteni.

MULATTATÓ.

Rákóczy imája.

— Rodostó. —

*Szentelt viaszgyertyás
Oltárod tövében
Térdemről esdek, halld!
Vedd fel könyörgésem.
Én uram, istenem!
Szálljon hozzád szavam
Mint oltárod füstje:
Óh! tartsd meg, emeljed
Diadalra, üdvre
Hazám és nemzetem!...*

*Te mutattál utat
Hajdan Humniába,
Mint választott népnek
Gazdag Kínahánba.
Szabadság zászlaját
Nagy élő időkön
Karjával lengetted,
Vele mutogattad
Körül a népeknek
Szeretni a hazát...*

*Sújtotta verésed,
Emelte áldásod:
Jöjjön rá Uram már
Te igért országod!
Hazám és nemzetem
Legyen a te dicső
Uralkodó-széked,
Áradjon szét vele
Jó gondviselésed
Teremtő Istenem!*

*Óh, ne vond el kezéd
Ha áldasz, felőle!
Minden ellenségét
Hajlítsd meg előtte!
Add, hogy fajom, honom
Vészterhes szírték közt,
Népek tengerében,
Legyen, csillagtalan
Zivataros éjen:
Világító torony...*

Petrus Jenő.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

XIV. Fejezet.

Otthon.

Vaszilie hajnalhasadáskor leérkezett Gyikával az esztinához. A kuvaszok hangos csaholással fogadták az érkezőket, mert nem volt etetés ideje, mint a tegnapi esteli látogatásakor. Hosszu karókról jó előre gondoskodott Vaszilie. Ismerte a juhászokdás minden fogásait.

A vén lele Marie kijött az ugatásra. Rózsika is felébredt, amint meghallotta a Gyika hangját. Oh, hogy örvendet a testvérenek.

Reggelizés után elindultak az esztinától. Elbucsztak a juhászlegényektől. Megköszönték a vendéglátást, Rózsika most is kezét csapott a juhászlegényeknek és azok a jámbor fiúk majd kukra ugrottak örömmükben!... Bizony büszkék voltak. Ilyen szép kis leánynak szállást adhatni, nem mindennapi dolog!...

Lele Marie össze-visszaesőkolta a kedves kis leányt, mikor elbucsztak s mindazt mondogatta, hogy éppen ilyen menyé lesz neki. Ilyent fog választani. Sokáig néztek utánok a vendégeknek s mintha érezték volna a jámbor pásztorok, hogy nem az utolsó találkozásuk volt ez!...

Vaszilie elől ment, mint vezető, aki jól ismeri a havasi ösvényeket. Bardocz Rózsika utánna lépdelt. Gyika hátul maradt, mint kísérelő. Igen keveset beszéltek az egész utazás alatt. Az ösvény sem volt alkalmas beszélgetésre, hol leereszkedtek, hol felkapaszkodtak a kanyargós ösvényen.

Az ebédet tíz óra után költötték el. Böven föl-pakoltak a juhászlegények abból, a mi volt nekik is bőségesen. A gyaloghavas oldalán telepedtek le egy forrás közelébe, honnan már látni lehetett az Abrudbánya fölött emelkedő Piatra Drakuluj sziklás oldalát. Tehát csak öt órányira volt még tőlük Abrudbánya.

Ebéd alatt Bardocz Rózsikának jó kedve támadt. Elképzelte az édesanya örömet, boldogságát, majd ha otthon lesznek. Gyika beszélt a legkevesebbet. Látszott, hogy restelte a hugával történt esetet... Vádolta önmagát és elgondolkozott...

Rózsika gyerekes örömmel ült közelébe, hogy megvigasztalja testvérét. Kedvesen hajtotta ölébe borzos kis fejét és hizelgően mosolygott fel a bátyjára.

— Te haragszol, Gyika! Miért vagy olyan szomorú? Fáradt vagy?...

Komolyan pillantott le az öléből reá mosolygó szép arcra. Azok a fekete, tüzes szemek... piros, piczi ajkak... hófehér fogak... milyen kedves... milyen szép leány!... és ez az angyal az ő huga... Reá nézett Gyika és hallgatott tovább.

— Azt hiszed talán, testvér, hogy nem szeretlek?... Hát kinek van ilyen derék bátyja! te barna keménység! te rossz Gyika! a kiért én bármit képes volnék megtenni! te haragos Gyika! te édes testvér!... No, csókolj meg szépen! — s oda nyújtotta piros ajkait a legénynek, a ki engedelmesskedett. Megcsókolta a hugát és érezte, hogy az a csók már

nem olyan édes, olyan tüzes volt, mint tegnap... Forró volt, de a testvéri szeretettől lett meleg.

Gyika ezalatt rátekintett a mellette ülő Vaszilie arcára, ki sóvárgó szemekkel nézte a két testvér édes enyelgését. Gyikának valami jutott eszébe...

— Te Rózsika! te nagyon feledékeny vagy!

— Hiszen most is az édes anyámra gondolok, Gyika.

— Hát az adósságra, melyet érettem csináltál?... — és Vaszilie felé tekintett, mintha intené, hogy neki tartozik a kis leány.

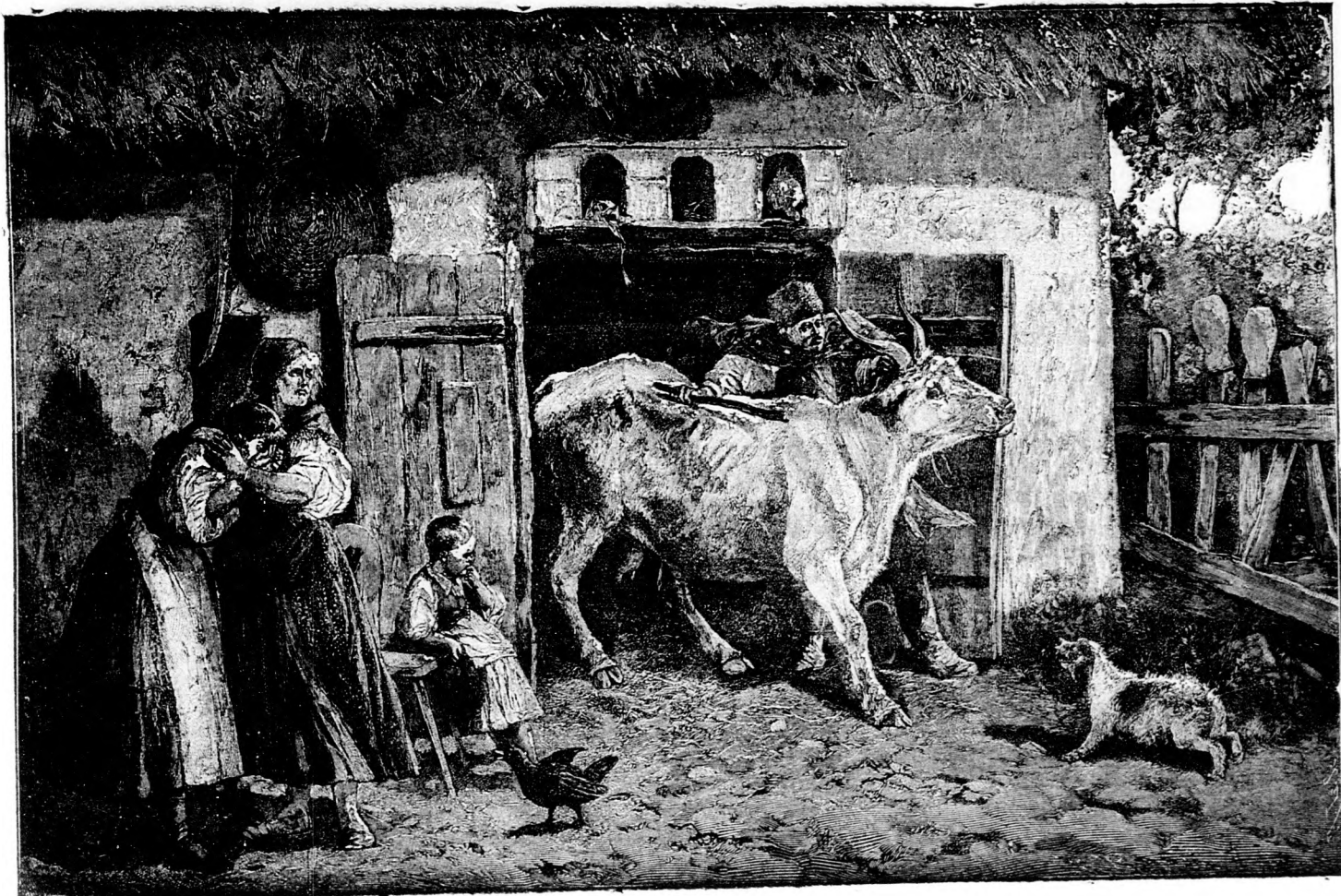
— Igazad van Gyika! Ez a Vaszilie rossz hitelező. Föl sem hajtja a követeléseit! — s a mint

éjszakai utért ígértem egy esókot, hanem kamatot is adok reá, mert fél napig vártál érte...

Két czuppanós esókot nyomott a Vaszilie arcára s azután a füle is vörös lett a legénynek. Nehéz percek voltak egy ilyen kis leány mellett s ha Gyika bár ne lett volna ott!...

— Nem tartozom Gyikáért egyébbel köszönetnél! A többi napokért majd adni fog jutalmat Gyorgye!

Attól a perctől kezdve Vaszilie szólan maradt. Abrudbányáig alig mondott három szót. Gyika figyelemmel kísérte az ifju legény változását. Ró-

A z utolsó tehén.

rátékintett Bardocz Rózsika az ifjura, az elpirult előtte.

— Így nehezen élsz meg, Vaszilie! — folytatta a kis leány Vaszilie mellé húzódva, — nem leszel gazdag soha! Vagy elfeledted, hogy adóssod vagyok?...

— Oh, nem... — matyogta a legény zavartan.

— Talán nincs is szükséged vagyónra?! hát az én tartozásomra?...

— A jó adós tudja a becsületes fizetést! — jegyezte meg Gyika, hogy pártját fogja az ifjunak.

Bardocz Rózsika, mint a pajkos gyerekek, ha látja játszótársa gyöngeségét, még rakoncátlanabban bánt az ifjuval. Közvetlen mellé ült Vaszilienak.

— Édes Vaszikám! Te jó fiu! — s megezírógatta, simogatta a legény arcát, mitől az még inkább elpirult. — Te nem aludtál nyugodtan nyolc nap óta, de azt nem én fizetem meg! En csak az

zsika nem vette észre, vagy talán nem is akarta észre venni...

Késő délután érkeztek a kis házikó üszkös helyére Abrudbányán, hol azelőtt Bardocz István lakott. Megtekintették az üszkös boronákat s azután Vaszilie elvezette az új házikóhoz.

Bardoczné helyett Rónay igazgatónét találták a beteg Gyorgye ágya mellett. Olyan különösen jött ez Bardocz Rózsikának. A nagyságos asszonynak kezelt esókot s megkérdezte, hol van az édes anyja?

— Nincs itthon, gyermekem, — felelt az urnó, — de haza jön nemsokára.

— Hát édes atyám?...

— Ó sines itthon, — mondogatta az igazgatóné, elhallgatva a valót, azt, hogy Rózsika már árva.

A leány odalépett a Gyorgye ágyához, ki előlt egy órával bár félrebeszél, mégis fölismerte

Rózsikát. Bágyadt, homályos szemeivel nézte és ajkai suttogtak valamit neki... hozzá...

Rózsika közelebb hajolt a beteghez.

— Hol van Gyika?... — hallatszott a Gyorgye ajkairól gyöngén.

A leány odavezette testvérbátyját.

— Gyika, — suttogá a beteg, — veled beszédem van négyszem között... (Folyt. köv.)

Képeinkhöz.

A 48-as kiállításból. A magyar szabadságharcra vonatkozó ereklyéknek lelkes és fáradhatlan gyűjtője: Kreith Béla gróf egy teljes muzeumra való gyűjtött össze a fényes és sötét időből. Megkereste az ország minden részét a szenvedélyes gyűjtő, felkutatót mindent és pénzt nem kimélve összevásárolt képet, szobrot, kardot, ruhát, fegyvert, szóval ami csak emléktárgyértékével bírt. Mai képünkön a gyűjteménynek Kossuth Lajos nagy hazánkfára vonatkozó egyik részletét mutatjuk be, melyben igen sok képe van összegyűjtve a nemzet nagy bujdosójának, de nem az összes, mert a Kossuthképek gyűjteménye három szobát töltött meg és képünkön egy szobának csak az egyik fala látható. Érdekesnek tartjuk mai képünköt bemutatni már abból az alkalomból is, hogy folyó hó 19-én ünnepelik széles e hazában a nagy száműzöttek születése napját és a magyar ember minden alkalmat szívesen ragad meg arra, hogy elhalt nagyjai iránt méltó háláját leróhassa. Hisszük, hogy kedves olvasóink Kossuth apánk születésnapján a hála és tisztelet mély érzetével fognak e képgyűjteményre tekinteni.

Az utolsó tehén. Az adóba elviszik a tehenet. A tudatlan állat mintha érezné, hogy gondozó aszszonyától rabolják el, makranczoskodik és nem akarja elhagyni a szegény család portáját. A Bodri kutya minden erejével támogatja a tehenet maradó szándékában, eléje ugrik esaholva, hogy ki ne bocsássa, hanem mindezek a jóakarók keveset segítenek a dolgon. Hiába az állatok jóakarata, ha az ember rosszabb az állatnál, könnyörületlenebb mindennél a végrehajtó. És a szilaj mégis el kell, hogy hagyja a szegény özvegyasszony portáját. Dobra kerül. A nagy leány zokogva borul az édesanya keblére, a kisebb gyerek pedig könnyes szemekkel tekint a tehen után. Szomorú esemény ez a szegény család életében és mai képünkön oly szépen van mindez megrajzolva, hogy szinte beszélni látszik a szomorú kép.

Négyszögtalány.

Nárcyzok Józseftől.

A	A	A	A
A	A	B	B
G	R	R	L
U	U	Z	Z

Gabonafélék egyike.

Összel fel nem szántott föld.

Dunántuli megye neve.

Egy nemzet Ázsiában.

E betűk a koczkában úgy helyezendők el, hogy balról jobbra, vagy felülről lefelé olvasva ugyanazon a szavakat adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő szeptember hó 22.

A „Független Ujság“ 36. számában közölt talány megfejtése:

„Az a férfi a leánynak „atyja“ volt.“

Helyesen fejtették meg: Lévai Balázné, Jancsó Mariska, Hajszik Sándor, Varga Máté, Drobnyik Mihály, Léránt Lajos, Nagy Márton, Gergely Ferencz, Léb Bernát, Deli Sándor.

A sorshuzásnál Varga Máté (Kömlös) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór „Kárpáthy Zoltán“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

F. M. urnak. Valószínű, hogy a gépügynökök visszaélést követtek el és becsapták Önöket is, mint már megannyiakat. Tanácsot adni könnyű volna, ha szószerint ismernénk a szerződést. Jogi szakértőnk abból megmondaná, hogy mit kell tenniük. Így nekünk fogalmunk sincs, hogy miről is adtak az urak kötelező nyilatkozatot. Tehát szíveskedjék alaposan tájékoztatni a felől, *mi állott abban a szerződésben*, amelyet aláírtak és az ügynöknél hagytak. Tisztán csak erre vonatkozó értesítésüket kérjük, mert a szóbeli megállapodásoknak igen kevés jogbeli jelentőségük van. — **P. A. urnak,** Szabadszállás. Ön a mezőrendőri törvények értelmében *kihágást* követett el, mikor a gépet idegen birtokon keresztül vonatta, akár okozott ezzel kárt, akár nem. A községi bíróságnak e kihágásért joga volt Önre bírságot vetni anélkül, hogy a kárt megbeesülhetne volna, mert itt nem a kárt fizettetik meg Önnek, hanem egyszerűen megbüntetik. Ha nem akar belenyugodni az ítéletbe, tessék fellebbezni az ügyet az illetékes szolgabírói hivatalhoz. A fellebbezésben a tényálladék ismertetendő s az ítélet ellenében felhozható érveit kifejtheti. Mi azonban úgy hisszük, hogy az elsőfoku bíróság ítéletét helyben fogják hagyni. — **B. Nagy Ferencz urnak.** Hogy az a tej, úgy a mint a tehén tőgyéből kifejlik, vizes, annak oka az lehet, hogy teheneit silány takarmánnyal eteti, vagy pedig hogy a tehén betegeskedő. Ha betegség forog fenn, az a maga természete szerint gyógyítandó; ha ellenben az előbbi feltevés állna, úgy javítsa meg a takarmányt, ettől a tej vízessége el fog mulni. — **L—ó I—n urnak.** A barnaszéna izletes és egészséges takarmány. Készítése úgy történik, hogy a lekaszált takarmány fonnyadt állapotában kazalba lesz rakva, minek következtében fülledés és erős melegedésen menve keresztül, sajátos szagot és ízt kap. Előállítására gyakorlottságot és vigyázatot igényel, máskülönben rosszul sikerül. — **M. I. urnak.** 1. Minden községnek külön tűzrendészeti szabálya van, amely megállapítja, hogy milyen távolságra emelhetők egymástól különböző tűzveszélyes tetőzetek. Az Ön községére nézve érvényes szabályokat tessék megtudakolni a jegyző urtól. Ezt ő hivatott első sorban tudni. Közvetlenül a szomszéd telek határára semmi esetre sem építhetnek. 2. Nagy ócskavas-kereskedő p. o. Friedmann Simon, Budapest, IX., Tüzoltó-utca 3. — **M. I. urnak,** Romhány. Aki írni nem tud, az megbízottja által leírt neve után keresztet rajzol s a megbízott ez alatt a kézvonás azonosságát igazolja. Ennek az ily módon hitelesített kézvonásnak is teljes jogi ereje van s a névalírást váltónál is pótolhatja. Nem tanácsoljuk azonban, hogy írni nem tudó váltó alá jegyezzen. — **Hausner Ede urnak,** Szőlgyén. Méznek eladásánál legjobb mód, ha a sonkolyt és tiszta mézet külön-külön adja el. Sonkolyos mézet csakis viaszbabosok vesznek meg s míg a tiszta pergetett mézért mm.-kint 36—37 forintot is kap, addig a sonkolyosért ezen ár felénél többet nem érhet el. Mézet legjobban értékesíthet a „Magyar Orsz. Méhészeti Egyesület“ kebelében működő mézértékesítő szövetkezet (Budapest, Üllői-ut, Köztelek), hol szállításra alkalmas edényeket is rendelkezé-

sére bocsatának. — **H. S.** urnak. Eddig a juhok betegségeknek orvoslását tárgyaló magyar könyv nincs; de egészen jó szolgálatot tehetne Önnek Monostori K. „A beteg állatok ápolásáról” szóló munkája, melyet minden könyvkereskedő útján megkaphat. Ára 8 korona. — **Horváth Lajos** urnak, Kapoly. Juhbőrnek az ára 100 kilogrammonként: Rövid gyapjas vágottnak 90—94; finom hosszú gyapjasnak 96—102; közepgyapjasnak 102—114 és durvagypjasnak 100—110 korona. Megjegyezzük, hogy ez szeptember 7-iki budapesti árjegyzés. Most a finom gyapju ára nagyot esett s ennél fogva a gyapjas bőrök ára is csökkent. — **Sorsjegyekről.** **A. K.** Munkács. 00418 sor. 16 számú olasz vörös-kereszt sorsjegye 31 lírát nyert. A másik nem húzatot ki. — **Cs. K. D. B.-Udvari, J. J. Tugovista, Gy. J. Püspök-Hatvan, B. P. Sály, M. I. Both, M. A. Letenye.** Sorsjegyeik nem húzatot ki. — **Navreczky József** urnak. Jó talányokat mindenkor szívesen fogadunk előfizetőinktől. — **Ifj. Kóta Sándor** urnak. Talányai közül az elsőt alkalmmal felhasználjuk, a második nagyon régi. — **S. P.-né.** Talányok megfejtését legezelszerűbb levelezőlapon a szerkesztőség címére küldeni. A zárt levél díja fölösleges kiadás.

A „Független Ujság” szerkesztését felügyeli:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. szeptember 15-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15:40—16:00 K. *Rozs* 13:60 K-től 13:80 K-ig. *Árpa* 11:00 K-től 12:00 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-től 15:50 K-ig. *Zab* 10:80 K. *Tengeri* 11:80 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:50	25:20	23:80	22:60	22:00	20:40	18:80	15:40	11:40

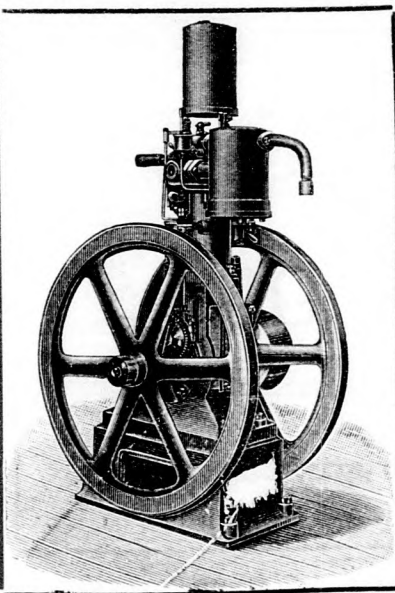
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzin motoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

**Hatósági engedély
nélkül**

bárhon felállítható.

**nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.**

**Árjegyzéket kivá
natra küldünk.**

**A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:**

**szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések**

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénztinteztet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

**Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapesten, VI., Váci-körut 39.**

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frunyi kölcsönt szavatolt meg.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

Az idei gyapjuaukeziók második sorozata f. é. szeptember hó 19. és 20-án fog megtartatni.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG
 vezelői PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMÉJ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * BUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

TERMÉNYEINK ÉRTÉKESITÉSÉT

bizzuk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉRE BUDAPEST,

V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98-99%

legolesőbban szállit a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.